Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома від ... 413 SELKIRK AVE. ... Telephone: St. John 998 ... в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ ... 415-417 Pritchard Ave. ... WINNIPEG, MAN.

(Продовжене зі сторони 3.)

признає сим щирим словам по ону рашю.

На львівських вулицях зачинають появляти ся перші вісти воєнні. Се гурти резервістів з сіл, що з клунками вештають ся по всім усюдам, щоби найти своє пристановище. Се робить дуже пригноблююче враження. Тих людий віторвано від найкращого занятя; довідчувати жнив і женуть їх на калітство або смерть. Бідня ся відчувають се самі. Видко по їх лицях дивно помарнілих і переляканих, по сій тихій а сумній резигнації. Се вже тепер, коли днина часу на спіла успокоїти роздратовані нерви. А що мало зійти ся тоді, коли серед білого дня залунав по селах голосний звук дзвона і зібрав з піль далеких всіх мешканців села, щоби вони дізнали ся від своєї громадської старшини про війну! Кілько там було плачу і вмлівання? Перед касарнями, де відбуває ся мельдоване резервістів великий натовп. Особливо на городецькій вулиці біля касарень Фердинанда, перед корпс-командою і коло церкви св. Петра і Павла, де записують ляндверів. Стоїть там усьо: жовніри, чемні і услужні, резервісти з втомленими лицями і переляканими поглядами і жінки з почервонілими від ревного плачу очима і діти, що цікаво оглядають великанське людське муравлиско і старі баби і старухи, що кланяють ся низько перед кождим "паном-вояком".

При брамі коло кождої із згаданих касарень стоїть повно жовнірів, бо резервісти силою товплять ся до середини, гадаючи, що жде їх велика кара, коли сейчас не замельдують ся. Кількох фельдфебліл ходить між ними і успокоює. Говорять вони, що нічого не попаде хто-би і завтра прийшли замельдувати ся. Та успокоїти не так легко, бо численними заявленнями прилізджають нафар то нові резервісти, задихані і заплакані. Гадати на тих безталанних — плакати хочеть ся.

Головний двірець набитий людьми. Так повно, що ледви можна дихати ся до середини. Плач, зойки, крики, сьміхи — не до описання. З початку ділки ся шукано, а небавом попало і якусь памороку. І не знаєш собі справи, що се таке. "Може се сон?" — питаєш ся інстинктивно. Дав би Бог, що би се був сон.

Перед двірцем сотками вози. Ціла площа ними заставлена. Повно тяжких драбинястих хлопських возів. Попривозили ними резервістів з поблизьких сіл львівського повіта і ждуть... Самі не знають чого ждуть. Трудно-ж їм привести ояка і утікати назад! Се-ж не те, що привести до Львова фіри сіна, скинути його перед рогачкою і завернути з поворотом... Вони-ж сі вози, привезли пісарева молодого жовніра на оборону "нашого" краю. Такий милий був в хаті, а такий дуже потрібний при живах; кінку, діти і старенькі родичі годував і зодягав! І ждуть сі вози цілими годинами; а може, що приїхав тим возом, може вже в жовнярськім мундурі жде сеї хвилі, коли-то витранспортують його на стацію і повезуть в незнану путь.

На двірци шинкує Жидюга. Такий поганий зір його, мов у лиса. Згірдливим поглядом кидає по всіх тих нещасливих подаючи їм то пиво, то горівку то кусень ковбаси з хлібом. Навіть в часі так страшнім, як війна, один Жид остав Жидом. Офіцир десь подів свою строгість військову; обізвало ся у нього людське серце; ніжне на таку самітську долю йде, що і простий вояк. Говорить отже з резервістами, так прихильно, так гарно, що аж любо дивити ся. Весь, що колись чимбудь гордило ся, нині присмиріло і старасть ся потішити прибитих печалью війною вояків. Бачу якусь молоду дівчину, інтелігентну і поважну, як ходить з чималим кошиком поміж жовнірів і їх родин і роздає їм даром, що може: цигара пачечки овочів, чоколяду.. Зі всіх боків симпатичні лиця, усюди прихильність, тільки у Жида не найдеш її..

— Дай вперед гроші, то дістанеш! За дурно нема і на війні! — отсе його одинока потіха для резервістів.

Богато сидить попід стіною пяних. Замкнувши очи мурлають собі якусь сумну арію, поливуючи то в один бік то в другий головою. Не шукають зачіпки, як се звичайно діється серед пяничеия: вони шукають тепер самоти, вони вхотять можливо глубше в свое теперішнє незавидне положене би се для цікавого обсерватора здавало ся. Їх душа повно пилюкає під тягарем розлуки і непевної долі, коли рівночасно уста співають пісню. Може для заглушення цікавих глазків. Бо хто-що кому знати, чим захиліб хлопське серце? Но що кому знати, яка скорб точить черваком жовнірську груди?

Декотрі з них відважніші. Протискають ся поміж товпою і співають якусь прощальну пісню з таким натиском і так крикливо, що вуха треба від неї затикати. Ніхто йому однак не боронить співати. Коли буде співати? Тоді коли заграють сурми а за ними смертоносні гармати, тоді, коли острої московської штик потопне в молодечій груди і виплить горячу кровцю на святу земницю; тоді, коли не буде часу сказати: "Прощай сьвіте!"

Зі всіх боків доносить ся зойки жінок і діточі лебедіня. Ще більше додають жалю. Прямо дивити ся годі на сю людську недолю...

Добуваю ся якось з того людського соборища йду піхотою до міста. Стріткарою не поїдеше, бо йде ледви що годин, або й рідше. Всі моторові і кондуктори — на війні. Та й сі, що їдуть, їдуть так поволи що ліпше — пішки.

ГАЛИЧИНА В ЧАСІ ВІЙНИ.

Заліщики.

Вже першого дня проголошення загальної мобілізації богато артикулів поживи підскочило в гору, богато упало на ціні (пр. 8 яєць за 20 с.). В місті забракло дрібного гроша, котрий — нота бене — поховали жиди, бо в їх руках вся торговля. Не помогло, що уряд податковий виміняв одного дня звиш 50.000 К. — все пішло мов під землю. Дійшло до того, що військова патруля ходила по склепах виміновати паперові гроші і формально терпшукувала їх, причім показалось, що всі навіть найбіднійші жиди мають гроші похотані.

По декотрих селах був спершу неоправданий переполох. Худобу і дріб випродували, ріпи спаковували і закопували. Однаке згодом усе вернуло до нормального стану.

Розумієсь, що всі надзвичайно цікавлять ся випадками дня, а довідати ся можуть тільки з газет, за котрі взагалі дуже тяжко з приводу здержання правильного курсу зелізниць; специяльно тяжко за українські часописи. Перед склепами де продають часописи щоденно формальна облога — тиснуть ся й наші селяни і по півгодині чеканю, всіми обштовхані виходять з "Веком" в руках. Сим "Веком Новим" заспокоюють свою цікавість, але про наші змагання національні в сю пору нічого не знають. Українська інтелігенция по селах повинна вже раз відчитами звернути увагу селян на значіне своєї національної преси і то значіне у всіх часах — а не лиш в часі війни.

Вновах місцева інтелігенції в Заліщиках повинна звернути увагу, щоби склепар котрий займаєсь перепродажем польських часописий подбав також за українську пресу.

8. с. м. урядило місто малу манифестацію, працаючи 58. полк піхоти. В імени Українців промовив на стації парох о. Чорнодоли. Відспівано гимн австрийський і український. Дня 10. с. м. відбулось в місцевій церкві на інтенцію побіди австрийської армії богослужене, на котре явились репрезентанти військових і цивільних властий., репрезентанти політичні. Гостий привитав в мові українській і німецькій парох, котрий і виголосив патриотичну проповідь. Підчас богослуження відбулась збірка на "Червоний Хрест". Варта було бачити ту піднесену хвилю, в котрій кожда, дословно кожда рука простигалась, щоб і від себе кинути лепту.

З арештовань замітнійші: арештоване пароха Бедрикова о. Стрільцева, пароха Залуцинець о. Дольницького та артиста - малира Майданюка, — останнього як російського підданого.

Наслідком якогось непорозуміня арештували й Українця о. Гнідого з Лук на Буковині.

ВСЯЧИНА.

Кілько мешканців має земля?

Найновійші обчислення в тім напрямі робив проф. Супран з Готи в Німеччині і подав їх у своїй науковій праці під заголовком "Населене землі". Після нього людське населене цілої земської кулі виносить около міліярд 623 міліони 300 тисяч. З того числа чисел припадає на Африку 170 міліонів, на північну Америку 110 міліонів, на південну Америку 35 міліонів, на Азію 900 міліонів, на Австралію 9 міліонів на Европу 400 міліонів, а на підбігунові околиці 300 тисяч.

Цікаве буде додати порівнане густости населення. Покаже ся тоді що найгустійше заселена Европа, в якій на кождій милі квадратовій мешкає пересічно 107 людий. По ній іде Азія, де на одній милі квадратовій мешкає пересічно 53 людий, дальше Африка з 15 людьми на квадратову милю, північна Америка з 14, південна Америка з 5, дальше Австралія з двома людьми на кожду квадратову милю. В підбігунових околицях не припадає пересічно навіть одного чоловік на кожду милю, бо там на 100 квадратових миль припадає ледво 6 людий.

Не меньше цікаві будуть згодою чи числа, подавані різними ученими на число людей в давних часах. Так прим. учений Бодіо обчислював, що населене землі в часах панована римського цісаря Августа, себто меньше більше коло часу народжени Христа або коло 1900 літ тому назад, виносило не більше як 54 міліони. А другий вчений Малгол каже, що населене Европи, хоч нині чисельть понад 400 міліонів, перед 15-тим віком ніколи не виносило більше як 50 міліонів.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Повідомляю всіх інтересованих, що моя теперішна адреса єсть слідуюча:
PAUL GIGEIZUK,
280 College Ave., or Dept. of Education.
Winnipeg, Man.

ПОТРЕБА

Русько - англійського учителя в Іст Селкірк. Аплікавти вводить писати до
Франко Вітко
Іст Селкірк. Манітоба.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має поверх 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домініяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті. Аплікуючий ся мусить явити ся особисто в агенції домініяльних земель або в суб-агенції дістріктовій. Брати гомстед через повномочіє можна брати в всякого місцевого агента домініяльних земель (не суб-агента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фармі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фармі не меньшій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всякім випадку вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді ні, коли повинности помешкання відбуває ся в сусідстві.

В декотрих дістріктах гомстедовець може прикупити чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три долари за акер.

Обовязки: — Шість місяців мешкати кождого з шість років від дня вступу (включаючи час потрібний до удержання патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий покористував ся правом одержання гомстеду і не може взяти прикупни, може купити гомстед в певних дістріктах в ціні 3 дол. за акер. Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути з меншена тоді коли земля є корчовата або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
Ottawa, Ont.

ДО КАНАДИЙСКИХ - РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.
Нижче підписана компания має честь повідомити вас, що она має в ... [illegible]:
НА ПРОДАЖ 27.000 АКРІВ
прекрасної добре уставленої землі, готової до орання, по ціні від $18. до $20. долярів за акер, по дуже приступній ціні. Одна десята часть вені, а решта на десять років на виплат з процентом 7% відсотки. Са земля лежить в Тавншипі 14-8 і 15-8 на вехід від Бровенгей ... [illegible]
Тепер ... [illegible] Розумійте справу і купуйте тепер. По повні інформації пишіть до:
THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

ПОЗІР!
ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД вина, пива, горівки і всяких других лікерів під назвою
"ОРЕЛ"
НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!
Напитки в нас ріжнородні і первоpядної знаменитости — ... коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.
Тепер з нагоди на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.
Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганшівка кравна 1 гальон	$5.00
Ганшівка лутша 1 гальон	$6.00
Кмінківка 1 гальон	$7.00
Кмінківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$8.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угорське вино квартова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлене висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko,
175 Henry Ave., Phone Main 1757. Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте "DREWRY'S": Лягер, Ейл і Портер
Мінеральні води всім знані.
Телефон: St. John 221.

П. П. АЛЄХНО.
Русько - Польський заклад фотографічний, поповний і погребовий. — Автомобілі для винайму, карити на весіля по $3.00. Заходіть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

THE SELKIRK HOTEL
Новий і модерний.
T. H. Nesbit i J. M. Wilson, Prop's.
Найпорядніший готель в північнім Вінніпегу. Стація і віку від $2.00 а ... день. Найліпшого сорта напитки в буфеті.
802-804 Main st. Phone S. J. 2533.

Ontario Hotel
858 MAIN STR.
Phone: St. John 605.
Jas. Hennesey, Propr.
Коли хочете випити великі склянки пива то вайдіть до „ОНТАРИО". Чисті лікери і добрі цигари, в пуд рум 12 столів. Добра ціа ...

КАНАДА

„КАНАДА"
виходить кождого тижня у вівторок.
Річна передплата в Канаді $1.00
За границею $1.50
Видає: РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адрес: "КАНАДА"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА. ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

,,CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Tuesday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year $1.00
Address: „CANADA"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпег, Ман. Четвер 1-го Жовтня 1914. Число порядкове 56. Winnipeg, Man. Thursday October 1st 1914. Число 38.

Воєнні Вісти.

ВІСТИ З ПОЛЯ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

Лондон, 30. вересня.

Великий перелом в борбі над рікою Айсне єсть неминучий і вислід его буде цілковита побіда союзників, — так говорять Бритійські воєнні знатоки. Свою опінію они виробляють на підставі новин одержаних з поля битви, котрі показують що союзників ліве, праве крило і центер постепенно пруть Німця назад. Перелом буде повільний і скінчить ся цілковитим впертєм Німців з Франції. Ся страшна і в історії нечувана битва тревае вже двайцять день і борба веде сь день і ніч без перестанку. Страшенні страти в людях по обох сторонах, тисячі а тисячі убитих і ранених.

Ріка крови.

Битва над самою рікою Айсне тревала вісім день. І то одні то другі переходили ріку нахвоч противника перед себе. Так много трупів попадало в воду що велика ріка минами представляла саму кров. Поверхни води летела плаваючими частями тіла.

Бельгійці вирізали много.
Лондон 30 вересня.

Кореспондент Дейлі Хроніклі доносить що около 150.000 війска бють ся завзято на лінії межи Термонде і Афлиот. "Та війна" каже кореспондент "виглядає так якби обі сторони забували своїх посылдних сил. Бельгійська оборона [illegible] лучшою німецької артилерії [illegible]. "Що ся тичить до Антверпен то не єсть так легко сказати, поки не будемо знати результату з вчерашної (Вівторок). битви. Місто є добре уфортифіковане, має досить провіянтів і сильну оборону. Німецькі страти страшні. Напевно тисячі Німців упало".

Затопили кораблі.

Німецькі субмарини (підводні судна) затопили торпедами три бритійські опанцерованні кружляки — Абукір, Роґ і Кресі — з сотками моряків.

Німецькі судна пробили торпедами насамперед Абукір і коли сестрічні кружляки Роґ і Кресі приплили на поміч морякам з потапаючого корабля, торпеди з німецьких субмарин розірвали їм боки. Бритійські воєнні кораблі після сего обсипали огнем зі всіх скорострільних гармат всі місця на поверхні води, де крутила ся вода, або где показали ся бульки. І як оповідають вратовані моряки, котрих привезено на беріг до Голандії, затопили в той спосіб два субмарини. На кораблях їхало 2,265 офіцирів і моряків і з них вира тована лише около 400.

Всі три затоплені кораблі мали по 12.000 тонів і були збудовані десять літ тому назад. Всі три були опанцерованні і узброєні в чотирнайцять гармат. Кождий корабель мав ще собі по дві гармати 9 цалевих і по дванайцять 6 цалевих.

Берлін. —

Німецький командант марнарки доносить, що лише оден субмарин затопив три англійські кружляки і що сам неушкоджений вернув до воєнної пристани.

СТРАШНИЙ ПОЄДИНОК АРТИЛЕРІЇ.

Париж, 25 вересня.

Більшість союзних армій не бере участи в бою, — чекають заховані в траншеях на вислід страшного поєдинку межи артилерийми союзників і Німців.

Жіль Ведрін, знаний французький авіятор, доконав відважного злету против німецького летуна, що розглядав позиції союзників. Ведрен, як лише добачив німецького авіятора в аеропляні, сів на аероплан і полинув в гору. Коли був над німецьким літаком, почав [illegible] з свого автоматичного карабіна. Машина німецького авіятора [illegible]. Машина впала з трупом авиятора на землю. Ведрін доконав [illegible] подвигу перед тим.

Специяльно сильні німецькі атаки звернені на місто Рем, яке є центром важних залізних ліній.

Славна катедра в тім місті [illegible] від німецьких бомб. Тимчасом союзники заняли сильні позиції на правім березі ріки Ені, де вони заняли всі горби. Німці заняли форти коло Рем, покинені союзниками. З них обстрілюють французькі і англійські війська в траншеях. Улевні грязові бурі і зимний вітер дають ся сильно в знаки союзникам, що лежать в законах, а не мають шатер.

ЦІКАВА УТЕЧА НІМЕЦЬКИХ АВІЯТОРІВ.

З Берліна надійшли отсі цікаві відомости про утечу німецьких авіяторів. Одно каже так:

Двох німецьких офіцирів мусіли спустити ся на землю, бо їм попсув ся мотор. На них зараз напали мешканці околиці зі стрільбами. Одному офіцирови пощастило ся зловити війта. Поки один держав війта, наставивши до него револьвер, його товариш поправив за той час мотор. Опісля примусили летуни війта сісти з ними разом на аероплян і поїхали геть.

Два другі авіятори, у котрих поломала ся машина, попадали на землю і сильно побили ся. На них напала з вилами і косами товпа французьких селян. Німці здержали товпу грозячи револьверами і повтікали в ліс.

ПЕРЕМИШЛЬ ЗДОБУТИЙ?

Телеграма з Петрограду з датою 30-го вересня — доносить, що укріплене місто Перемишль упав, і Москалі заняли вже як саме місто, так і всі форти, які его міста боронили. Після сего самого донесення мали Москалі забрати до неволі цілий гарнізон війська, який боронив Перемишля, як також здобули богато канон, амуниції, поживи та всяких військових приборів.

Єсли се донесене є правдиве то Москалі суть тепер панами цілої Галичини, аж по Краків.

Москалі сподають ся в короткім часі забрати також Краків а опісля, здобувши німецьку твердиню Бреслав, помашерувати на Берлін в "гостину" до німецького цісаря Вільгельма. В недовгім часі довідаємо ся, чи Москалям сей план удасть ся...

МОСКАЛІ НА УГОРЩИНІ. — ЙДУТЬ НА БУДАПЕШТ.

Телеграми з Парижа і Петрограду доносять, що Москалі заняли всі проходи в Карпатських горах, які провадять з Галичини на Угорщину і їх армія находить ся в сю пору вже на Угорщині та машерує скоро на столицю Угорщини Будапешт, хотячи ві здобути.

НОВА БИТВА.

Лондон, 30 вересня.

Австрійська армія, виперта Москалями з Галичини, зібрала ся на Шлезку і готовить ся там до нової битви з надходячими Москалями. Загально надіють ся, що ся битва дуже завзята і кровава, бо вислід її буде рішати про судьбу австрійської держави.

Вагу висліду сеї битви бачуть дуже добре Австрийці і докладають всіх старань, щоби з неї вийти побідниками.

На поміч австрийській армії прийшло кілька німецьких корпусів.

Холера в австрійськім війску.
Венеція, 29 вересня.

Угорський міністер справ внутрішних оголосив урядово, що серед ранених австрийських жовнірів сконстатовано 9 случаїв азійської холери. Ся відомість викликала великий переполох в цілій Австриї.

Австрийські власти докладають всіх старань, щоби запобічи дальшому ширеню ся сеї страшної зарази.

Лондон, 30 вересня.

Кореспондент з Риму доносить, що після депеші, наспівшої з Відня, Москалі мають в посіданю всі желізні дороги в околиці Перемишля і машерують скоро в двох колюмнах. Північна часть армії московської ударила на місто Тарнів, а [illegible] послідну перешкоду в дорозі на Краків. Полуднева армія заняла Сянок і машерує так само в напрямі Кракова, хотячи взяти в два огні, уступаючу армію австрийську.

Москалі правдоподібно не будуть здобувати Кракова, а тілько полишивши довкола него сильну армію, хотять посунути ся на Бреслав, де мав лучити ся з центральною російською армією, яка тепер находить ся в польськім королевстві.

Після иншої депеші з Відня сполошено, що розбита армія австрийська получила ся з армією німецькою, що прийшла її на поміч. Обі сі армії розпочали на ново борбу з Москалями в околицях Тарнова і Кракова.

Французька ворожка пані Теб угадала.

Славна французька ворожка, пані Теб здобула собі велику славу між Французами за се, що її віщби, які оголосила ще в місяцю січни с. р. в части вже сповнили ся...

Пані Теб заповідала іменно ще тоді, що в половині року вибухне европейська війна, а попередить її сензаційний процес, — що відбув ся саме перед двома місяцями в Парижи — дальше заповідала вона що умре Папа римський зараз після вибуху війни: що Німці будуть близько Парижа, однак не здобудуть його... Віщувала вона також смерть для німецького цісаря на 29 вересня — в сім однак помилила ся. На 29 жовтня знов, заповіла вона що в сім дни французька армія вступить в границі Німеччини, — а дня 7-го падолиста закінчить ся війна...

Правда, нема що казати, де що удало ся відгадати славній французькій ворожці, та чи буде вона така щаслива і з дальшими своїми віщбами, се скаже нам недалека будучність.

З ПОЛЯ ВІЙНИ КОЛО БРОДІВ.

Завзята борба коло Лешнева. Наші ополченці положили около 500 козаків разом з кіньми. Паніка в Бродах. Утеча і поворот назад.

На схід від Бродів у віддалению около 6 км. від російської границі лежать місточка Лешнів і Щуровиці і сусідні села Комарівка та Корсів а над самою границею Митниця напроти Митниці по російськім боці. Тут розіграла ся в суботу пополудни кровава боротьба, в якій полягло кількасот російских козаків.

Около 2 год. пополудни напав російський відділ зложений з 300 козаків на наш відділ зложений зі 100 ополченців, 20 жандармів і 10 мужів скарбової сторожі, які стояли за горбком коло Лешнева. Наші мали так добру позицію що по кількох сальвах здесяткували Москалів, які утікли до Митниці. Наші вігнали за ними коло Комарівки стрінули ся з новим відділом козаків та почала ся з обох боків остра пальба. Козаки знов подали ся взад, а наші завернули до Лешнева. Зі сторони Митниці надтягнув сильний російский відділ з 500—600 мужа а нашим прийшло в поміч лише кількапайцять мужів скарбової сторожі зі Щуровиць, бо в околиці нашого війска не було.

Провід над цілим відділом обняв комендант постерунку жандармерії в Лешневі вахмайстер Захарчук, який показав ся дуже спритним начальником.

По кількох сальвах в чистім полі заняв наш відділ дуже догідні позиції за валами високими около 5 м. які тягнуть ся довкола Лешнева почавши від латинського монастиря. Зпоза тих валів почали наші так сильний вогонь, що неприятель бачив ся приступом взяти на місто, бо думав, що там є сильна залога. але з поля відповідали з карабінів, очікуючи сильнійшої відмоги. Наші тимчасом огнем задовжали йому такі вкони, що поле вкрило ся около 200 козаками разом з кіньми. Москалі почали пофатися, аж тут зі сторони Берестечка надтягнула їм сильна поміч з кількома гарматами, які уставили ся на горбку півтора кільометра від Лешнева і почали бомбардувати вали. Кіннота російська пустила ся приступом під вали. Почав ся сильний вогонь. Коні не могли видрапати ся на вали і Москалі зіскочили з коний і почали пішки дерти ся до гори. Наші весь час не опускали своїх позицій і сальвами клали Москалів як солому. Доперва коли вали і мури почали валити ся від ударів гармат, наші подали ся в місто, а відси в поблизький т. зв. Чорний Ліс і до Бродів. Неприятель, думаючи, що місто повне залоги, закрадав ся дуже осторожно до міста, не перериваючи канонади гармат у вали.

Остатні з наших бачили, як рос. офіцер захопив одного з наших ляндверів і шаблею порубав його на улиці. Потомість поле між Лешневом а Митницею і довкруги валів покрите московськими трупами. Лягло їх около 500 козаків разом з кіньми.

На вість, що Москалі заняли Лешнів і йдуть на Броди, повстала в місті страшна паніка. Всі мешканці а особливо Жиди хапали що могли і втікали на двірець. Переполох охопив видно також і цивільні власти, бо між утікаючими був також брідський староста, судові і почтові урядники з актами та телеграфічними і телефонічними приборами.

Всі всадили ся до потягу і сейчас відїхали до Красного. Тут наш дописуватель був свідком дивних сцен. Було се в суботу в ночи. Жиди з малими, на віз нагими дітьми небезпечно лементіли. Найзвичайним виявило ся се, що навіть брідські власти потратили голови і на питаня, чому утікають, не могли дати ніякої відповіди. Ніч пересиділи всі на двірци і довкола двірця. Доперва в неділю рано, коли всі трохи успокоїли ся — і коли наспіли вісти з Бродів, показало ся, що ціла паніка і рейвах був зовсім безпідставний, бо Москалі, занявши Лешнів, звернули всю силу против Чорного ліса, думаючи, що там хрита велика сила нашого війска.

Около 10 год. рано надійшов зі Львова приказ, щоби мешканці і власти вернули сейчас назад до Бродів і всі потягом вернули, крім кількапайцяти старих жидівок, які лишили ся, щоби відїхати до Львова.

ГРОШІ В КАНАДИЙСЬКИХ БАНКАХ БЕЗПЕЧНІ. РЯД НИМИ ЗАОПІКУВАВ СЯ. ТОМУ НЕМА ПОТРЕБИ О НИХ ПОБОЮВАТИ СЯ.

КАНАДА
часопись просьвітна, економічна і політична виходить каждого тижня у четвер.

Видавці: Руська Видавнича Спілка в Канаді.

Ціна передплати $1.00
За границю $1.50
Поєдинче число ...... 5ц.

Адрес Редакції і Адміністрації:
"КАНАДА"
261 Fort Street,
Winnipeg, Manitoba.

CANADA
Ruthenian Weekly
Published by
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA

Subscription per Year $1.00
Foreign Countries $1.50
Single Copies 5c.

For advertising rates and all business matters address:
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd.
261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Уваги.

ЧОМУ ТО ОНО ТАК?

Під теперішню хвилю сьвітової війни, где воюють проти себе два сильні противники, народ, котрий не бере активної части на поли битви, бере живу участь в слідженю за воєнним рухом в розумованю на свій лад воєнного поступу, воєнних операцій і при тім виносить свою симпатію або одній, або другій воюючій стороні.

Наш простий народ в Канаді, котрий жив в Австрії під мілітарним режімом, котрий служив "вірно" цісареви і повинував ся его розказам, котрий був попихуркуваний всіма, котрий був нищений нашими відвічними ворогами - поляками, з котрого здерли послідню шкіру податками, котрий з кервавої праці своїх рук утримував армію неробів почавши від громадського писаря, а скінчивши аж на генералі, котрий ломив низькі поклони перед каждим нерозумним сурдутином, котрий під проводом тихже несьвідних з щирим серцем ревів раз у рік на "Слободи" (день знесення панщини) автоматично вивчену пісню "Боже буди покровитель Цісарю его краям" а вінчав високо піднесеним тоном, хлопським, голосом "Франц Йосифа і его родину весь Габсбурський Дім спаси" — сей бідний мужик за все те найщирійше свое привязане до "Найясьнійшого" мусів продати жидові, через віки ним самим і его предками зроблену і потом змочену спадщину, мусів лишати дорогу землицю, рідну стріху, чаруючі гори і долини і голий, босий, темний, непросьвічений, тікати з своєї рідної землі в сьвіт за очи, в чужу землю, чужий край, межи чужії люди, где не так дзвонить як у дома дзвониця, где не так соловій щебече, де у него в гаю, где інший край — чужий край — чужа мова і звичай і они ві приняли з привілеєм на усам, що "буде то буде, а вже гірше не буде" Той бідний мужик з цілою родиною їхав сьвітами без жадного провідника, не ішов з ним ні сурдутина, ні він ні дав і не благословив его церковний достойник. Інстинкт розуму, добрі люди, — такі самі як він — і сила пари поручаючи сталевим механізмом привезла его аж до Канади. Тут чужі люди его привитали і сказали: "в нас край новий і богатий, землі до волі, свобода і рівні права для всіх наших горожан, працюй в дороби ся, шануй права наші, то і ти поважаним будеш" — той мужик по кількалітнім побуті в сім краю змінив ся лишним житем. нині Британське горожанство, став підданим краю, где нема мілітарного режіму, где він не потребує хилити свої плечі перед ним будь ланцер дапком, где жандарм кольбою не бухає по під груди, він зрозумівши як слід свое бувше і теперішнє положене, висловлює свою симпатію стає по стороні Великої Британії і еї союзників в сій великій всесьвітній війні.

Єсть в нас і друга класа, класа сурдутовців, котра як видимо з еї поступовани, еї бесід, еї способу писання по деяких наших часописях, дуже значучо ставить свою симпатію по стороні ворогів Британії. Се є класа людий.. котрі не прийшли сюда з гадкою щоби тут раз на завше поселити, а противно довідавшись, що наш емігрант в Канаді уже трошки приймов до себе, обріс воною, як каже наша приповідка, вони прийшли, щоб научити нашого фармера і робітника, як він має роздавати в Канаді свої тяжко запрацьовані долари? Сії люде хотяй раз ураз кричали проти мілітаризму, нині симпатизують з найбільшими его поклонниками. забуваючи, що не хтують заступника, людської свободи, поступу і цивілізації., а сприяють покровителям автократії і мілітаризму.

Чому то оно так?

ПРОФЕСОР ДО СЕМИНАРА.

"Самостійні" патріоти мусять що неділі устроїти собі якусь шопку, щоби мати нагоду попеличатись своїми ораторськими язиками, на кошт нашої вінніпеґської публики.

Минувшої неділі устроїли з матори таку шопку в Маґнус галі під претекстом ратованя загрожених анґлійщиною наших студентів в Брандонськім Семинари. — Масна посада і під теперішню хвилю острить на ню зуби неоден патріот, — видно се вже з армії слідуючих кандидатів: — Крисоватий, Романюк, Др. Сушко, Сироїдів, Крижанівський, Остапчук, Пасічняк і Басїстий... Ірон! Сьміх! І знов надули патріоти нашу щиру публику...

Коби еще до лісти кандидатів були додали Макарія, Мусона і Фільварцева, то лісти тоги була-б повна з комплеті.

Депутація складала ся з пп. Арсенича, [illegible]

Кандела і Пасічника має представити новому лісту кандидатів перед міністра просьвіти і він має пріти над вибором єдного з поданих йому імен

Ми дуже жалуємо нашь міністра, бо сараческо може вчинити в сьміху, коли буде вичитував лісту.

Учительська посада в Брандонськім семинари вчинила ся вже як яка плата потвора і ані руш не хоче відчепити ся. Що року она вириває на сьвітло нове і розбиває конги нашим патріотам. Що року Говернмент анойнтує якогось патріота і що року его відьме бере... Аґі! Щезай та пропадай від мене Божого!...

Якось нині люде, як люде, а в нас то все таки по рутенськи. Англійські учителі вже стоять на місци по девять років, а в нас? Господи!... — Був Мандзія — утік: був Камінський — пішов: був Кудрик — усунув ся; був Пирч — виїхав; був Ферлей — умучив ся; був Карманський — поїхав на войну... Ну, і хто ж тому винен, що нема учителя чи рад, чи саш патріоти?

Межи лістою може є декий що має кваліфікації учити історії і літератури, а чи віднайшла-би ся між ітих тогів, йому патріоти здобули йому посаду. Він же був на листі разом з Басістим ну а каждий знає, де Басістий нічив свою "фільософію". Колеґи тай годі! Студенти хочуть учитись і яке право має Юзьо або хто инший розказувати їм як они мають учитись. Коли студенти в Брендоні потребують учителя, то їх обовязком есть о него насамперед постарати ся, а тогди патріоти виберуть але таке, щоби вже більше не втікав.

БУРСА АДАМА КОЦКА.

Публична опінія отсею дорогою просить менажерів фонду на Бурсу Адама Коцка, щоби вони як найскорше повідомили, где спочиває тих пару сот долярів, котрі народ повірив патріотам та як справа стоїть з згаданою Бурсою. — Контрольна комісія має сконтролювати касу Бурси і вислід контролі подати до публичної відомости.

Наші патріоти повинні вже раз навчитись та мати лише не лише в людий жебрати нарізні цілі гроші, але також здавати справоздання, що з тими грошима роблять. Се є їх обовязком і вони повинні самі се зробити, а не чекати, аж доки жертводавці не почнуть упоминати ся...

ДЛЯ ПОТІХИ.

"Доносять", що російський цар, довідавшись про азійську холеру, яка має бушувати в Будапешті, виправив проти неї стотисячну армію з канонами, а генералам розказав: Здобути її штурмом, взяти в полон та привести до Москви! — Вона-ж — нама віддана...

УВАГА.

Сініор Компанія запнете і весною на гельни до роботи робітників таких, котрих роди не суть в потребі, [illegible] має лише Англійців і вони платить лише по 25 центів замість ... кого, нігчає коли наші платить по долару і більше.

Наш комітетовий повинен ту справу розсліднти і внести перед належиті власти та постарати ся, щоби нашому народови не ділась кривда. Се есть его обовязок.

Едмонтон, 22 вересня.

Високоповажані Панове!

Сим Гетьманська Рада просить кулїнно повданану Редакцію помістити повисше подане артикул в найблизшім числі Вашої часописи.

ВІД ГЕТЬМАНСЬКОЇ РАДИ. "ДЕНЬ МОЛИТВИ".

На своїм надзвичайнім засїданю 20-го вересня с. р. Гетьманська Рада Тов. "Самостійної України" назначила неділю 11-го жовтня с. р. "Днем Молитви" за успокоєне теперішньої війни і відродження України, подаючи се до відома українського загалу, Рада звертає ся з просьбою до всіх українських сьвященників від усіх релігійних напрямів між українцями в Канаді, щоби вони в "день молитви" 11-го жовтня долучили до свого звичайного богослуженя ще й молитви **"За загальний мир і відродженє України".**

Разом з тим Рада взиває усіх Українців зійтись на сей день як найчисленнійше до своїх церков на сю молитву.

Того дня пополудни по усіх українських кольоніях в Канаді Рада пропонує патріотам відбути сьвіцькі мітинги на тему "Відроджене України", орґанізовувати відділи Тов. "Самостійної України", вербувати нових членів і зібрати датки на для потерпівших братів в теперішній війні.

Ол. Крайківський, гетьман,
Д. Мойса, ген. писар.

Невисше оголошене отримала наша редакция від "Гетьманської Ради" з Едмонтону і містичи его, не можемо не сказати кілька слів яко увагу.

"Гетьманську Раду" як нам відомо з'орґанізував наш славний "герой" Павло Крат чи там Терпенко. Так як і всі его орґанізації так і Гетьманська Рада" не стоїть на жаднім сильнім ґрунті, не маючи ані ясної ідеї, ані виробленого принципу.

Молитись за мир і відродженє України ніщо не зашкодить однак збирати доляри то всесім інша річ. Потерпівшим братям в краю ми нїщо тепер не поможемо, бо грошей не можна пересилати. а хто знова нам завґарантує, що зібрані доляри не опинять ся в глубоких кишенях наших патріотів там, де вже неодин "народний фонд" опинив ся?!

Редакция.

РОЗУМІНЄ НІМЕЦЬКОГО МІЛІТАРИЗМУ.

Генерал Фрідрих фон Бернгарді вславив ся тому два роки назад через написане книжки під заголовком "Німеччина і Будуча Війна", в котрій він дуже аккуратно предкладав теорію ... вірішив війну Німеччини і Австрії з Англією, Францією і Росією.

Він предсказав що Італія не можна потрібну злуку і що Німеччина мусить сильно і скоро вдарити на Францію, щоби еї як найскорше здушити.

Генерал фон Бернгарді має за собою визначну мілітарну карієру. Родив ся дня 22-го листопада 1849 р. в Петрограді де отець его тоді був німецьким послом. Покінчивши науку в Берлїні і в Гіршбургу в Шпасеку він вступив до Першого реґіменту гузарів, яко трубач в 1869 р. В слідуючій прусько - французькій війні за геройство він був відзначений зеліним крестом другої класи і іменований лейтнантом.

По війні его перенесли до пятого реґіменту драгонів, а відтам до Воєнної Академії. В 1875 р. зроблено его першим лейтнантом і призначено до ґенерального штабу. Тут він відзначив ся сьвітлою карієрою і вславив ся як великий провідник кавалерії. Яко капітан в 1883 році его зробили комендантом шкадрони в 1888, а майором в 1890. На слідуючий рік его прилучили до ґенерального аташе в Берні, в Швайцарії. По повороті его іменували кольонел - лейтнантом і невелїкі командерувати двайцятим реґіментом драгонів, а в три роки пізнійше зробили его повним кольонелем і прилучили до цісарського штабу. 1900 р. его зробили ґенерал - майором і на слідуючий рік поручили ему команду третої бриґади кавалерії. Він відзначив ся при слідуючих ґенеральних маневрах за що его зроблено ґенерал лейтнантом і віддано ему команду семої дивізії, пізнійше в 1908 р. его іменовано ґенералом кавалерії і віддано ему команду двайцятого корпусу котрим він доводить від теперішню хвилю.

Слідуючі уступи з его книжки як він і німецькі воєнні пани розуміють мілітаризм:

Війна поступ і культура.

"Ми звикли уважати війну за найбільше прокляття, і не хочемо порозуміти що війна єсть найбільшим фактором просвіщеня культури і сили.

Своєрідне спричинене населенства.

"Мирова аспірація єсть нічо инше як нехтоване всяких універсальних правил, котрі кермують житєм. Війна єсть научно сьвітова найбільша потреба, реґулятор житя чоловічества, без котрого ланом отбійтась, без котрого лише нездоровий поступ може наступити, котрий з причинов застій народів і тому спричинене застій цивілізації. Війна есть родичем всїх дїл, і старинні жителі далеко еще перед Дарвіном се пізнали. — Без війни, занепавші і нидіючі народи, могли-б легко придушити розріст здорового прозябаючих елементів що спричиняло сьвітовий заналад.

Вільно обирадати.

"Сильні здорові і процвитаючі народи потребують ся. Від давного часу они потребують поширити границі своїх територій, они потребують нової землі для вигоди свого пересельня. Позаяк майже всюди часть землі есть замешкана, нова територія мусить бути здобута коштом еї властителів, через заподіяне і тиле заволоданя стає правом потреби.

Війна відбиває уровень.

"Війна, на перекір своєму, діяє більше на збуджене національного житя і на збудженє національної сили, чим яка небудь друга сила в історії людства.

Війна есть законом Божим.

Христос самий сказав: "Я не прийшов щоби принести спокій на земли але меча". Єго наука неможе ніколи бути взята против сьвітового права до боротьби. Тому оправдані на христіяньстві неможемо виступати проти війни а мусимо признати що війна есть конечна морально і історично, і тому неможемо з матеріяльної сторони говорити, що війна непотрібна. Стрето ограничають ся дуже мало, а позаяк фундаментальний наклин всеї матеріялістичної філозофії неминучо веде до самолюбства, тому більшість героям має повсім рацію нартувати меншість в своїм інтересі. З того всего видно, що війна честь оправдана з нкоїй се небудь сторони.

Мир то лише Сон.

"Всякі старания мусять бути ужиті проти провідників сьвітового спокою. Їх треба публично денонсувати яко зрадників і покровителів гнилої утопії. Наші люди мусять бути навчені що натримане спокою нїколи не може бути на нашим гаслом. Неминучість і потребу війни має бути вашим гаслом на каждім кроці.

Робітнича класа небезпечна.

"Німеччина сталась індустріяльною і торговельною державою; майже цілий приріст населеня має занятя в тім фаху. Рівночасно що раз то більше губить провідну позицію в економічнім житю народа. Ремісничa класа стала тому силою держави. Она есть зорґанізована в ремісничі товариства і політично вязала від неї міжнародної соціяль-демократії котра есть вороген національного освідомлення і висилає свої послідні сили що би підкопати істнуючу силу держави. Розуміє ся що держава не може толерувати сеї небезпечної аґітації і мусить перешкодити [illegible] се не буво способом зваганя - конституціональної партії в еї напрямах.

Учити робітництво воювати.

"Ми [illegible] мусимо зайти з нашое положене тілько в такe з якім ми тепер знаходимось і мусимо докошити всяких старань щоби огорнути робітничу класу здоровою патріотичною амбіцією. В всякім разі мусимо сподіватись щоб коли небудь, если потреба буде, вимагати концентрації цілої національної сили, робітництво нам не

(Продовжене на стор. 9).

Іван Нечуй Левицький.

ЗАПОРОЖЦІ.

Казка.

Над Дніпром, коло славних порогів, в селі Старому Кодаку жив собі молодий лоцман Карпо Летючий. Як і всі лоцмани, він був потомок славних Запорожців і мав увесь хист, всю вроду запорожця. Високий, чорнявий та кучерявий! гарний з лиця, гарний з стану, кругом гарний ще й до того сьміливий. Ще з малку брав його з собою батько на байдаки та плоти, проводючи їх через пороги. Карпо знав добре всі пороги, всі забори, знав кождий камінь. Він любив пороги, бо зріс коло їх. Карпо любив летіти стрілою прудким ходом через пороги летіти птицею з лави на лаву; любив слухати як шумить Дніпро на порогах, як реве Звонець або Дід і обливає бризками його горяче лице.

Лоцманський отаман дуже любив Карпа і настановив його по наказу на його дуже молоді літа. Отаман вірив йому, як самому собі.

Ото раз прийшов до порогів великий байдак якогось богатого купця.

— Дай мені, отамане, лоцмана, та найсьмілїйшого, найдужчого! каже багатий купець до отамана.

— "Нема в мене певнійшого і вірнійшого лоцмана, як Карпо Летючий, хоч він і молодий. Посилаю його, то все одно, що й сам їду", одказав отаман.

Виміряли байдак, зняли з його трохи ваги, приробили довжнне стерно. Готове судно в страшну дорогу! Карпо поблагословив ся в отамана і вилетів орлом на байдак. Всі попереду сіли по українському звичаю. потім стали на коліна і помолились Богу. Ніхто не знав за-певне, чи вернесь живий до дому!

—Щасти-ж Боже! промовив отаман до Карпа; "як щасливо вернеш ся до дому, то дам тобі велику плату! що маю найлюбійшого, наймилїйшого. Памятай! Мое слово тверде!" — промовив отаман Іван Музика, ще й сивим усом моргнув

У Карпа дуже забилось серце! бо гарна була, як картина, Музичина дочка Олеся. Він почув, що в його виростають орлині отаманські крила.

— Гребіне! крикнув він на гребців, ще й рукою махнув Гребці запустили гребки в воду. Байдак знявся з місця і полетів як птиця. Коло стерна стояв, як той явір високий, Карпо Летючий. Серед Дніпра на судні, в прозорому повітрі виливало ся його молоде лице, біла сорочка, червоний широкий пояс. Він гордо поглядав на Дніпро, а очима все бачив чорні Олесині очи, еї біле личко

Погода була тиха, тиха і ясна. На дворі був ранній теплий ранок. За Дніпром починало червоніти небо широкою смугою. Вода в Дніпрі стояла тиха і гладенька, як скло. А там десь далеко в низу вже стогнав, неначе під землею, перший поріг Кодацький.

— Шапки разом, друзі! крикнув Карпо і гребці шапками, а байдак полетів, неначе на крилах.

На гладенькій, як зеркало воді, почали скакати неначе білі крошки, а булькотячи знов ховались у воду. Поріг був недалечко

— Шабаш! крикнув Летючий, і всі гребці підняли гребки. — До стерна! командував він, і всі кинулись до стерна щоби направити байдак просто на проход.

Зашуміла вода й заревла. Кодацький поріг хвилив ся весь, од берега до берега, весь білий, вкритий піною та бризками. Байдак загув і полетів з лави на лаву рівно, як стріла. В одну мить його перенесло через поріг! Вода обризкала гребців і приснула Карповi кучері. Судно тихо загуло, як порожня бочка. Всі перехрестили ся.

Карпо не оглядїв ся, як байдак минув Звонецький, Сурський і Лоханський пороги. Його сьмілива й горда душа палала щастєм. Водяна курява й бризки тільки прохолоджували йому лице.

Ще було чути, як стогнали вищі пороги, а тут уже заревів Дід чи Ненаситець. Погода на Карпове щастя була все тиха та ясна. Сонце обсипало гарячим сьвітлом білі пороги і чорні Карпові кучери. Дід усе ревів та стогнав, все дужче, та дужче, неначе десь ревла череда волів, неначе десь стріляли з гармат або дзвонили в великі дзвони. Од берега до берега на Дніпрі повив ся білий гребінь неначе біла грива величезного коня. Ще пройшла хвиля і перед Карповими очима встали з води всі дванайцять Дідових зав, страшних, сердитих, біснуватих. Карпове серце дуже застукало в грудях! Байдак уже був направлений стерном як раз на хід і летів, як стріла.

Коли се де не взялась вітрова полоса! Вітер дмухнув трохи з боку. Коло самісїнького порога вода вирялась неначе чорними воронами. Вітер ухопив судно і зніс трошки на бік... В душі в Карпа похололо... Він сам кинув ся до стерна, кричав на гребців, махав руками, налягав на стерно грудьми. Але нічого не помогло! Велика сила вхопила байдак і знесла на бік. Байдак полетів з лави на лаву і черкнув ся дном об Зелений камінь, котрий одначе не шкодить байдакам. Судно разом загуло, наче крикнуло і знов полетіло як стріла. Та все звертало у бік. Ще ниже його вхопив страшний камінь Крутько і обкрутив кругом себе... Байдак заступотів, повернув ся довгим стерном за Крутька. Стерно хруснуло, як трісочка і переломилось на трoє. Тепер все пропало, все пропало!

Карпо і гребці зняли руки до Бога.

Вода вхопила байдак, як легеньку трісочку, крутила його на всі боки, понесла і кинула на лаву. Судно заревло перед смертю. затріщало дуже страшно, аж перекотив великий хвиля Ненаситця і впало на остру скелю. Каміня одбили йому весь ніс. Колодки полетіли вниз і розбились на маленькі палїни. Часть судна зачепилась на скелі. Люде, як птиці, держались за вірьовки.

Ніколи не було таке страшно, як Ненаситцю! З верху ревла вода, в низу вихіла хвиля. Білі гори білої ревучої піни бились об каміня, скакали в гору, закручувались гребінями, і знов падали назад на каміня. Од берега до берега ніби клубила біла водяна буря, крутились вихри, вертіли, чорторії неначе все те викидав підземний огонь, або заковані в дні [illegible]

— Пропала на віки моя честь! Втерав я на віки мою Олесю! Честь моя! Олесю моя! Що скаже тепер отаман, як я вернусь живим до дому! — говорив Карпо, висячи над страшною безоднею.

В низу од порога лоцмани вже побачили розбитий байдак. Човни й дуби вже понеслись спасати живих людий і крам. Один був вже наближив ся до скелі, до висїв байдак, вже лоцмани кидали вірьовку гребцям, щоб простати з боку до тієї скелі і забрати хоч людий.

— Пропав я на віки! Втерав я на віки Олесю! Нащо мені жити на сьвіті! — крикнув Карпо і скочив в білу кипучу [illegible]

Дальше буде.

(Продовжене зі стор. 2)

відмовило і стало разом проти спільного ворога.

Мусим взяти за оружіє.

"Німеччина має великі національні і історичні обовязки культури до виконаня і еї дорога до будущого поступу заступлена небезпечними ворогами. Коли ми се порозуміємо то побачимо що неможливо нам буде утримати нашу теперішню позицію і осягнути наші заміри без оружного виступу.

Каждий хто застановить ся над повисше наведеними словами чоловіка, котрий розуміє свою задачу, прийде до пересьвідченя що Німеччина давно хотіла війни і на що она була знаменито приготована, а чекала лише хвилї нагоди в котрій она моглаб вдарити на своїх сусідів щоби досягнути своєї цїли. Лучшої нагоди не було як виступ Австрії проти Сербії і тому Німеччина виделa за всім своїм сусідам війну. Під видом патриотичного духа ціла Німеччина від найнужденнійшого до найбогатшого, стала як оден чоловік виповняти амбіцію і розказ німецьких воєнних панів. Годі вгадати котрий з воюючих про вислід війни однак певним є що Англія, Франція і Росия, будуть бити ся до послїднего і вкінци знищать і вконають сильного і небезпечного ворога і покровителя мілітаризму сеї найбільшої болячки на людскім орґанізмі.

Ontario Hotel
655 MAIN STR.
Phone: St. John 605.
Jos. Hennessey, Propr.
[illegible] „ОНТАРІО". [illegible]

П. П. АЛЄХНО.
Русько - Польський заклад фотографічний, поважний і погребовий. — Автомобілї для виїзду, карети на весіля по $3.00. Заходїть в потребах до мене на адресу
376 Selkirk Ave.
Телефон: St. John 1794.
WINNIPEG, MAN.

Борітъ горожанські папери.
Коли як коли, але тепер кождий наш краян цїнить вартість горожанства Канади, ... Тих, що тут лише короткий час жалуємо, але тих бідних, що вже в Канаді по 5 до 10 років і не здобулись приняти горожанства, не жалуємо і боронити не можемо. Хто не став ще горожанином Канади, а має до сего право, нехай сей час зголосить ся і присягне на папери.
Зголошуйтесь до
Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

HUGH D. CUTLER
адвокат
Полагоджує всякі справи. В [illegible]
Phone M. 2090. 310-11 Nanton Bldg. Winnipeg, Canada.

SAVOY HOTEL
"C. F. HERBERT, Властитель.
Main Str., напротив C. P. R.
Станція і вікт 1 дол. денно.
Добрі вина, лікери і цигари.
[illegible]
Телефон: Garry 1658.

THE SELKIRK HOTEL
Новий і модерний.
T. H. Nesbitt i J. M. Wilson, Prop's.
[illegible]
602-604 Main st. Phone S. J. 2333.

Elliot, Macneil & Deacon
Адвокати, [illegible]
Офіс: 316 McIntyre Block
Phone Main 18 & 19. Winnipeg, Man.

Фарма на продаж.
Маю на продаж фарму, полуднево - всхідний квoдер сек. 28. Т. 36 Р. 27 на захід від 2. меридіяна. Одна миля від міста Мічел, добра дорога, фарма висока, рівна і урожайна, 150 акрів зоране, 10 акрів доброго пасовиска. Дві кирниці добра вода; всі будинки на фармі в досконалім стані вартости 600 дол. Ціна 25 доларів за акр; 500 дол. готівкою, а решта на легкі сплати.
Хто-би хотів сю фарму купити, то прошу зголоситись на адресу:
John Wasylyk
Box 1. Meacham, Sask.

ПОВІДОМЛЕНЄ.
Позаяк много моїх постуморів і знакомих віднесуть ся до мене з ріжними старокраєвими справами і щоби не марнувати на дармо часу, проте повідомляю всіх, що тепер по причині війни, почта між Австрією і Канадою не курсує і не знаємо, в чиїх еще руках наша країна опинить ся. Зі всякими новими справами затримайте ся а з пенсійними, старими, прошу удатись до мене і я по можности дам Вам потрібні інформації.
З поважанєм
Theo. Stefanik
261 Fort St., Winnipeg, Man.

Велика Сьвітова війна.
Кождий з нас інтересує ся війною. Всі радо читаємо новинки які тільки мож захопити про війну. Новинки воєнні різні і где які дуже часто самі собі противорічать. Щоби найлучше розуміти розложеня армій, коли битви і місцевости потреба мати перед собою Воєнну мапу Европи, где все як найдокладнійше означено. Таку мапу можете легко набути у нас. Каждий хто пришле нам предплату за "Канаду" в сумі одного долара буде читав нашу часопись цілий рік а такому сейчас вишлемо Воєнну мапу Европи.
Така мапа сама коштує 50 цт. Отже користайте з нагоди і висилайте предплату на адресу:
Ruthenian Publishing Co., Ltd.
"CANADA"
261 Fort Str., Winnipeg, Man.

Перша українська фабрика у Вінніпеґу
що виробляє ріжні мебли, бюра, офісові столи шафи і річи сим подібні.
Виробляємо двері до хат, вікна по найтаньших цінах. В нас можна дістати ріжні шліфовані зеркала. Також висилаємо наші вироби і на провінцію по найдешевших цінах. Нігде не дістанеш [illegible] дешевше як у нас.
Тому свій до свого!
Приходіть або пишіть на адресу:
M. HAWRYSZ
Phone St. John 2372.
1162 Selkirk Ave., Winnipeg, Man.

Замовляюча картка на „Канаду".
Ruthenian Publ. Co. Ltd.,
261 Fort Street, Winnipeg, Canada.
Прошу о висилку мені „Канади" почавши від ....
Імя ....
Адрес ....
Почта ....
261 Fort St., "CANADA", Winnipeg, Man.

EDELWEISS BREWERY
A. W. RIEDLE, Prop.
WINNIPEG ELMWOOD
Наш Лаґер, Ель, і Портер найлучший.
Спробуйте нині Riedle's Beer
Telephone - - - Main 2987.

Боротьба з сухотами!
Товариство галицьких друкарів у Львові видало серію (10 штук) чудово кольорованих гуцульських пересилочних листків роботи відомого молодого артиста-маляра І. Труша (Водопад Пруту, Гуцульський хлопець, Калинова, Гуцульська дитина, Вид з Дніст, Камінь Добоша, Гуцули трембітарі, Вид з Ямни) і Д. Олеськиго (Дім здоровля друкарів в Микуличині, Церков в Микуличині).
ЦІНА ОДНОЇ СЕРІЇ 30 центів.
Хто бере більше серій, дістає опуст.
Чистий дохід призначений на санаторію для хорих на груди друкарів.
Замовлення і гроші (монета і канадійські почтові марки) просить ся слати на адресу секретаря Товариства:
П. БУНЯК, у ЛЬВОВІ, УЛ. СКШИНСЬКОГО Ч. 14. III
(Lemberg, Galicia, Austria.)

Заснований 1900.
ДР. ЖОРДЕН,
Дентист,
котрого заряд сеї часописи рекомендує Сотни людий скористали з нагоди виміняти ціло за направлювання зубів.
ЧОМУЖ ВАМ НЕ СКОРИСТАТИ.
Ми вкладаємо золоті зуби по 5 дол.

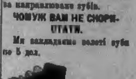

Тягнемо зуби без болю.
Маємо приряди за помочию котрих направлюємо зуби так скоро, що людий - майкаючих поза містом обслугуємо дуже скоро.
Наша адреса:
483½ Main Str.,
Rialto Block,
Winnipeg, Man.
ГОВОРИМО ПО РУСЬКИ І ПО ПОЛЬСЬКИ.

CALDER & SON
663 MAIN STR.
БАННИРІ І ПРОДАВЦІ ШИФКАРТ.
Стара і солідна всім добре знана фірма.
А. Карапоцюк
Завідатель чужинецького відділу.

38

Dr. B. GERZABEK
Одинокий Руський Лікар зі Старого Краю в Канаді.
СПЕЦІЯЛІСТ ВІД УСІХ СЛАБОСТИЙ
Приймає хорих дома під ч. 413 SELKIRK AVE. на розі Salter a Pritchard від год. 1-3 по пол. і від 6-10 вечером. Telephone: St. John 868 ... також в ЛІЧНИЦІ ЕЛЕКТРО-МЕДИЧНІЙ, ... під ч. 415-417 Pritchard Ave. від год. 9-12 рано; 3-6 по пол. і 7-9 вечером. WINNIPEG, MAN.

ЯК МУЖИК ХОДИВ ДО ЦАРЯ ПРАВДИ ШУКАТИ.

(З дійсного житя).

В Росії, на Україні, проводили нову галузь одної державної зелізниці. Звичайно, властителям[?] землі, через яку переходив зелізничий шлях, платили скілько коштувала захоплена лінією земля. Але одному селянинови заплатили за його землю так мало, що він за ті гроші не годен був купити і в двоє меншого кавалка землі. Всі его клопоти і скарги перед зелізничими урядниками не привели ні до чого, і він рішив скаржити ся перед судом на зелізницю. Пішов він до адвоката і розказав йому, як сильно його покривджено і просив начати процес проти зелізниці.

Коли адвокат узнав, що та зелізниця державна, то почав відрадмувати селянинови процесувати ся з нею, а радив йому полагодити ту справу в якийсь иньший спосіб. Адвокат з досьвіду знав, що процесуватись проти державних інституцій або урядників — то даремна праця, і через те радив селянинови дати кому-небудь з зелізничих урядників доброго хабара, і тоді его справа не зтягалась бы дуже просто і приняла зовсім очевидно [illegible].

"І дурень", мислив він, "не разуміє, як йому розказати, а не то, щоб такі мудрі люди, які сидять в суді. Правдиж, же державні судії, се не те, що наші волосні, що за пів кварти горілки, хоч яку справу тобі полагодять. Адже таких судіїв сам цар поставив, щоби по правді судили людий."

І пішов він до другого адвоката. Той також радив йому полагодити справу через хабара, але позаяк селянин дуже намагав ся процесувати ся, то адвокат нарешті згодив ся з ним і розпочав процес. Звичайно, як треба було чекати, з того нічого не вийшло: процесував ся селянин щось зо два роки, діло його переходило з одної судової інстанциї до другої і врешті процес зістав програним по всіх інстанциях. Далї вже нікому було скаржитись.

Але, крім усего того, він ще мусів заплатити кошти цілого процесу, а позаяк кошти ті виносили так богато, що він не годен був нігде позичити такої суми гроший, то йому продали його грунт і хату, і він став жебраком.

Дуже йому було гірко, і не знав він, що далі почати. Нарешті, рішив він іти до самого царя скаржити ся йому і на зелізницю і на судиїв, котрі замість того, щоби увагляднити сю справу, зробили його під конец жебраком, між тим як його справа була така проста і кривда, заподіяна йому зелізницею, така очивидна, що "і дурень зрозумів би". Попросив він сільського дяка, щоби той написав йому поданє до царя і вписав там про усі кривди, заподіяні йому від зелізниці і від судиїв, набрав ану торбу сухарів і подав ся піхотою до Петербурга.

"Аби тілько мені побачити царя", мислив він, "та подати йому поданє. Вже-ж він не є дурнійший від усякого дурня, щоби не зрозумів такої простої справи. Хиба-ж він не знає, що у нас земля коштує, аджеж те знає і мала дитина. Деж то видано, щоб за землю, що мені ще пять років тому назад давали за неї по 300 рублів за десятину, давати по 110 рублів?!"

З такими думками прийшов він до Петербурга, і почав тут розпитувати де мешкає цар. Але ніхто не розумів його мови і він ні від кого не дістав доброї відповіди. Нарешті звернув ся він до одного поліцая. Той з його слів зрозумів тілько що він питає щось про царя, і зараз потяг його до участку (поліцийного офісу). Там його перш усего обшукали і коли знайшли при нім поданє до царя, то набили йому добре потилицю і велїли зараз же геть забирати ся з Петербурга і не вертати ся назад, бо инакше опять будуть бити та ще і до вязниці посадять. Відпровадили його з поліцією за місто.

Але на другий день, він знов вернув до Петербурга, тільки тепер не був вже такий дурний щоб знов питати поліцая, де мешкає цар. Він рішив, що треба троха тут пожити та добре роздивити ся, а там видно буде, що треба робити.

Найшов він собі на складі дров роботу і робив там щось довгий час. Вже він підучив ся троха російської мови і почав розпитувати людей про царя. Они сказали, що царя в Петербургі нема тепер, що він поїхав в Петергоф, недалеко від Петербурга. Хоч йому і сказали, що до царя доступити простому чоловікови не можна то він в то не вірив.

Дальше буде.

ІЗ СПОМИНІВ РОСІЙСЬКО-ЯПОНСЬКОЇ ВІЙНИ.

Славний російський письменник Вересаєв, котрий брав участь в російсько - японській війні перед 10 роками яко лікар, описав опісля свої спомини з тої війни в книжці п. з. "Спомини з російсько - японської війни." В тій книжці між иншим є такі згадки:

Начальний лікар одного лазарету всі гроші, що вплавали на санітарні ціли, ховав до своєї кишені, щоби не попали в руки ворога. Як прийшло до бою, тоді лікар приказав тому відділови, що віз касу, щоби [illegible] ся з загроженого місця, яке йому визначили. Розуміють ся, що Японці здобули касу, яка на їх здивоване певно була порожна, але начальний лікар міг донести своїй команді, що касу взяв неприятель. З тих самих причин казали офіцири інтендантури занадто вчасно палити магазини, наражаючи усе військо на голод і брак амуниції. Всі в Росії уважають війну за добру нагоду збогатити ся.

Або така пригода: Одної ночі, як Москалі предвиджували напад ворога і тому все було приготоване до відпору неприятеля, почали нараз передні сторожі занятну пальбу. В одній хвили почав ся в таборі великий рух, ординанси літають на всі сторони, начальний командант просить о нову підмогу, бо довго не зможе держати ся, вкінци начинає ся "відворот в найбільшім порядку". Вересаєв, що їхав у санітарнім таборі, дивуєть ся, що нема ані одного раненого. Загадка скоро виясняла ся. Передна сторожа почула шелест, який робили дикі свині, що чередами переходять по сибірских степах, взяла сей шелест за тупіт ворожої кінноти, розпочала пальбу з крісів і заалярмувала цілий табор. Про цілу сю історію пішла до царя така депеша: "В ночи на 25 грудня зачали Японці безпокоїти фронт нашої боєвої лінії. Завчасу віддерті нашими передними стережами відстали прияті карабіновим і гарматним огнем і подали ся по короткій перепалці. Ми мали 3 убитих і 8 ранених."

Рим.

З достовірного жерела доносять ся тут, що Румунія наклоняє Італію стати до борби проти Австрії. Румунські летчики мають прибути до Риму і заключити дотичну угоду.

Японці дають горбату.

Японські купці в Росії подарували російській армії 100 тисяч фунтів горбати. Двіста тисяч фунтів для французької і британської армії а 20,000 для Бельгійців.

DOMINION OF CANADA.

PUBLIC NOTICE.

Ottawa, September 2, 1914.

To all whom it may Concern.

It has come to the attention of the Government that many persons of German and Austro-Hungarian nationality who are residents of Canada are apprehensive for their safety at the present time. In particular the suggestion seems to be that they fear some action on the part of the Government which might deprive them of their freedom to hold property or to carry on business. These apprehensions, if they exist, are quite unfounded.

The policy of the Government is embodied in a Proclamation published in The Canada Gazette on 15th August. In accordance with this Proclamation restrictive measures will be taken only in cases where officers, soldiers or reservists of the German Empire or of the Austro-Hungarian Monarchy attempt to leave Canada or where subjects of such nationalities engage or attempt to engage in espionage or acts of a hostile nature or to give information to or otherwise assist the King's enemies. Even where persons are arrested or detained on the grounds indicated they may be released on signing an undertaking to abstain from acts injurious to the Dominion or the Empire.

The Proclamation after stating that "there are many persons of German and Austro-Hungarian nationality quietly pursuing their usual avocations in various parts of Canada and that it is desirable that such persons should be allowed to continue in such avocations without interruption," directs as follows:—

"That all persons in Canada of German or Austro-Hungarian nationality, so long as they quietly pursue their ordinary avocations be allowed to continue to enjoy the protection of the law and be accorded the respect and consideration due to peaceful and law-abiding citizens; and that they be not arrested, detained or interfered with, unless there is reasonable ground to believe that they are engaged in espionage, or engaging or attempting to engage in acts of a hostile nature, or are giving or attempting to give information to the enemy, or unless they otherwise contravene any law, order in council or proclamation."

Thus all such persons so long as they respect the law are entitled to its protection and have nothing to fear.

JOSEPH POPE,
Under Secretary of State for External Affairs.

ОПОВІСТКА.

Оттава, 2. вересня, 1914.

До всіх тих, до кого се відносить ся.

Дійшло до відома Власти, що богато осіб Німецької і Австро - Угорської людности, які є жителями Канади, боять ся за свою безпечність під теперішну пору. В подробицях ся думка виглядає, що вони бо[ять] ся якихсь надужить зі сторони Правительства, яка може позбавити їх свободи в володінію маєтками, або веденю бізнесів. Сї гадки[?], коли істнують, є цілковито безпідставні. Забезпека Власти є умішена в Проклямациї друкованій в "Ді Канада Газет", дня 15-го серпня. На основі тої Проклямациї зробить ся обмежуючі заходи лише в випадках, коли офіцири, жовніри, або резервісти Німецької Імперії, або Австро Угорської Монархії малиб замір лишити Канаду, або особи таких народностий занималиб ся, або старали ся занимати шпіонажом, або всякими неприятельськими ділами, або давали інформації, або якбудь підпомагали ворогів Короля. Навіть колиб особи були арештовані, або вятримані на згаданих основах, они можуть бути увільнені підписуючи, що зобовязують ся повстримати ся від діл, які малиб шкодити Доминії, або Імперії.

Проклямация після заяви, що "позаяк богато осіб Німецької і Австро - Угорської людности спокійно занимають ся своїми занятями в ріжних частях Канади і оно є пожадании, щоби ті особи продовжали свої заняти без перешкод" постановляє як слідує:

"Всі особи в Канаді, Німецької і Австро - Угорської людности так довго, як они спокійно будуть сповняти свої звичайні роботи, будуть під протекторатом права і будуть гідні респекту і поваги, яка належить ся спокійним і шануючих права горожанам; і що они не будуть арештовані, стримані, або перешкоджені, хиба будьб причина вірити; що они занимають ся шпіонажем, або старають ся занимати роботою неприятельського наміру, або дають інформації ворогови, або в який небудь иньший спосіб не респектують право, розпорядження Прибічної Ради, або проклямації."

Отже всі особи як довго вони поважають закон заслугують опіки і не мають чого боятися.

ЈОЗЕФ ПОПЕ.
Підсекретар Стану Справ Заграничних.

ПОВІДОМЛЕНЄ.

Повідомляю всїх інтересованих, що моя теперішна адреса єсть слідуюча:

PAUL GIGEJCZUK,
290 College Ave.,
or Dept. of Education,
Winnipeg, Man.

ПОТРЕБА

Русько - англійського учителя в Іст Селкірк.

Апліканти зволять писати до

Франко Вітко
Іст Селкірк, Манітоба.

БАТЬКО РОДИНИ, або всякий мущина, котрий має понад 18 літ, може взяти гомстед, чверть секції отвореної домінїяльної землі в Манітобі, Саскачевані і Алберті. Аплікуючий ся мусить явити ся особисто в аґенції домінїяльних земель або в суб-аґенції дотичного округа. Взяти гомстед через повновласть, можна брати в кождого місцевого аґента домінїяльних земель (не суб-аґента) після певних умов.

ОБОВЯЗКИ — мешкати на фермі і управляти землю через три роки. Гомстедовець може мешкати на фермі не меньшій як 80 акрів не дальше як 9 миль від гомстеду — на певних умовах. В всяких випадках вимагає ся хати в котрій можливо мешкати, хиба тоді, коли помешкання є в сусідстві.

В декотрих дістриктах гомстедовець може приобрати чверть секції сусідуючої з його гомстедом. Ціна три доляри за акр.

Обовязки: — Шість місяців мешканя кождого з шести років від дня вступу (включаючи час потрібний до уздрання патенту на гомстед) і пятьдесять акрів обробити.

Гомстедовець, котрий повороствав ся правом здержання гомстеду і не може взяти прав[?] [illegible], може купити гомстед в певних дістриктах в ціні 3 дол. за акр.

Обовязки: — мусить мешкати через шість місяців кождого року через три роки. Виробити 50 акрів побудовати хату вартости 300 дол.

Скількість обробленої землі може бути зменшена тоді коли земля поросла або камениста.

W. W. Cory,
DEPARTMENT OF THE INTERIOR.
OTTAWA, ONT.

ДО КАНАДИЙСКИХ - РУСЬКИХ ФАРМАРІВ І РОБІТНИКІВ.

НИЖЧЕ ПІДПИСАНА КОМПАНІЯ МАЄ ЧЕСТЬ ПОВІДОМИТИ ВАС, ЩО ОНА МАЄ В БОЖИДЖУРАХ І ОКОЛИЦІ:

НА ПРОДАЖ 27 000 АКРІВ

пречудної добре усушеної землі, готової до оранки, по ціні від $18. до $30. долярів за акер, по дуже приступній ціні. Одна десята часть цени, а решта на девять роців на виплат з процентом 7% відсотки. Ся земля лежить в Товншіпі 14-8 і 15-8 на всхід від Бровенгед ривера, доброї сіножати, води, ліса і пасовиска подостатком. Се єсть в дистриктї где рід провінціональний заводить в зірнову рільничу фарму, щоби доказати що ся часть Провінції може випродукувати. Нова желізна дорога буде також там збудована.

Тепер коли пшениця, овес, ячмінь і всє так дорого коштують, вже і будуть більше коштувати в 1915, по причині війни, коли худоба буде щораз більше платити ся, се єсть найлучший час купити собі кусень землі, заки ціна підскочить в гору. — Розумійте справу і купуйте тепер. По повні інформації пишіть до:

THE STANDARD TRUST COMPANY
346 Main Str., Winnipeg, Man.

Edward L. Drewry,
REDWOOD ПИВОВАРНЯ НА
St. John — Winnipeg
Наші вироби самі себе хвалять.
Пийте DREWRY'S: Лягер, Ейл і Портер.
Мінеральні води всїм знані.
Telephone: St. John 221

ПОЗІР!

ПЕРШИЙ РУСЬКИЙ СКЛАД
вина, пива, горівок і всяких других лікерів під назвою

"ОРЕЛ"

НА СЬВЯТА! НА СЬВЯТА!

Напитки в нас ріжнородні і перворядної знаменитости — зреяитов[?], коли зайдете, або купите в нас товар, то самі побачите.

Тепер з нагоди на сьвята, ми постановили знизити ціну на наших товарах, тому користайте з нагоди і замовляйте в нас всі напитки, котрих будете потребувати на сьвята.

Ось Вам наші знижені ціни:

Там Джін 1 гальон	$2.50
Житнівка 1 гальон	$3.50
Бренда (коняк) 1 гальон	$5.00
Бренда лутша 1 гальон	$5.50
Скоч 1 гальон	$4.50
Ганишівка красна 1 гальон	$5.00
Ганишівка лутша 1 гальон	$6.00
Кминківка 1 гальон	$7.00
Кминківка лутша	$9.00
Рум 1 гальон	$6.00
Рум ямайка 1 гальон	$9.00
Вино 1 гальон	$1.00
Старий порт 1 гальон	$1.25
Ліпше за гальон	$1.50
8 літний порт 1 гальон	$2.50
Білий порт 1 гальон	$2.50
Черешневе вино 1 гальон	$2.25
Лондон порт 1 гальон	$2.50
Катауба порт 1 гальон	$3.25
Катауба ліпше за гальон	$3.50

Угерське вино кваргова фляшка від 25ц до $1.25.
На замовлення висилаємо в тій хвили на фарми.
Дякуючи наперед за ласкаву память, остаю
З поважанєм
Alexander Roshko.
175 Henry Ave., Phone Main 2787, Winnipeg, Man.

КАНАДА

„КАНАДА“
[illegible]
Річна передплата в Канаді [illegible]
За границею [illegible]
Видає:
РУСЬКА ВИДАВНИЧА СПІЛКА В КАНАДІ.
Адрес: "КАНАДА"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

CANADA

ЧАСОПИСЬ ПРОСЬВІТНА, ЕКОНОМІЧНА І ПОЛІТИЧНА.

„CANADA"
Ruthenian Weekly Published Every Thursday By
RUTHENIAN PUBLISHING Co. Ltd. of CANADA.
The best medium for advertisement.
Subscription per Year - $1.00
Address: „CANADA"
281 Fort Street, Winnipeg, Man.

РІК II. Вінніпеґ, Ман. Четвер 8-го Жовтня 1914. Число порядкове 87. Winnipeg, Man. Thursday October 8th 1914. Число 39.

Воєнні Вісти.

ВІСТИ З ПОЛЯ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ.

Четвертий тиждень великої битви над рікою Айсне.

Союзники посунули трохи Німців назад на східнім[?] крилі армії і наперли ворога з его позиції. Одначе на цілій боєвій лінії ще нема великої зміни.

Лондон, 4. жовтня.

Франко - британські сили на лівім крилі союзної армії зазначили четвертий тиждень боротьби над рікою Айсне, через зачіпну лінію і поволи одначе певно пруть Німців назад.

Німецькі старання пробитись через лінію в Рой не удались, їх відбито назад. В лісах Аргонських до Вердюне французька армія жене наперед себе часть армії німецького наслідника трону на лінії за рікою Меусе.

Се суть потішаючі новини, котрі наспіли нині з поля бою, а ще більше потішаюча [вість] єсть, що Антверпен завзято обороняють ся проти страшної бомбардації, що король Альберт єсть на фронті в окопах день і ніч і сам персонально доводить атаками, та що Бельгійці відперли напад німецької інфантерії в завзятій борбі на багнети, де наїздники понесли страшенні страти.

Доносять з Остенд, що Бельгійці ужили води моря до помочи затоплюючи околицю форта Валгем, де лишились великі німецькі облогові гармати системи "Берта".

Французький президент Пуанкаре виїхав в товаристві премієра Вівіані і міністра війни Мільранд'а на поле війни, щоби персонально подякувати жовнірам за їх хоробрість.

Берлін доносить поводженє.

Берлін, 4. жовтня.

Бездротним телеграфом до станції Сейвіл доносять, що Німці здобули форти Вавре, Катерини і Дорпнельд коло Антверпу і що форт Ваєлгем тепер бомбардують, також що Німці заняли дуже важну позицію Термонде.

На західній лінії Німці насилу відперли французькі старання окружити німецьке західне крило.

"Піддай ся, будеш щасливим".

Антверп, 5. жовтня.

Німці бомбардують чотири нових форти на полудневo-східній стороні міста Антверп. Гранати і шрапнелі падають дощем на цілій лінії перших фортів.

З воєнного уряду доносять, що Німці не зробили жадної великої шкоди, скрім того, що експльодували магазин в форті Валгем.

Нині рано німецький літак перелетів понад місто і розкинув тисячі циркулярів з написом:

"Бельгійці! Не бійтесь більше в інтересі Англії і Росії, но ви віддасте Антверп, будете щасливі."

Страшать Грецію.

Лондон, 3. жовтня.

Цісар Вільгельм вислав телеграму до грецького короля, в котрій перестерігає его, що наколи Греція вічне війну з Туреччиною, то Німеччина не буде дальше гарантувати істнованє Греції.

Іменованє Маршалків.

Париж, 5. жовтня.

Француський гоувернмент іменує чотири маршалі Франції і (найбільших достойників). Будуть ними теперішні генерали війни Жофре, Ґалієнт, Пау і Кастельнау.

Раді, що позбулись цісаря.

Женева, 4. жовтня.

Доносять, що німецький цісар приїхав з поля війни до Кольоне. Добре знаний секрет впевняє, що німецький генеральний штаб дуже радий, що позбувсь Цісаря з терену французької війни, де він не знаючи стратегіки, лише мішав ся і перешкаджав операціям генерального штабу.

1.433 погибших.

Лондон, 4. жовтня.

Рапорт адміралїції доносить що 1433 вояків погибло при затопленю німецьким субмарином англійських кружляків не вчисляючи в то офіцирів.

Папа жадає закінченя війни.

Рим, 4. жовтня.

Папа римський Бенедикт вислав автографічний лист до австрійського цісаря Франца-Йосифа, по друге, просячи цісаря, щоби він ужив всего свого впливу на як найскорше закінчення війни.

Сім мілїонів денно.

Париж, 3. жовтня.

Війна коштує Францію сім мілїонів долярів денно. Александер Рібот, фінансовий міністер Франції оголосив, що перших 60 днів війни коштували Францію 420 мілїонів долярів.

Довга війна.

Лондон, 3. жовтня.

Мілітарний експерт так пише в "Лондон Таймс": — Хоч як далеко ми зігнемо німецьке праве крило і поможемо Антверпії, о скільке ми маємо надіяти ся, що удар Російської маси на всході буде рішучий, все таки мусимо знати, що боротьба з Німцем, коли він відступить лише до оборони, буде довга і тяжка.

Німеччина єсть еще ціла. Ціла єї оружна сила, всі єї арсенали працюють в повній силі. Єї фльота вдарить, коли прийде час, і то може разом з армією.

Лінія над Айсне, коли єї не сунеть ся, показати може, що там може еще єсть много таких ліній, приготованих заду. Се може взяти дуже довгий час союзних армій, доки вони ослаблять Німеччину, то ту союзні армії мусять сподівати ся довгої і тяжкої війни.

МОСКАЛІ ЯДУТЬ НА УГРИ.

Лондон, 3. жовтня.

Доносять з Букарешту, що Москалі, забравши всі головні міста в Буковині перейшли Карпати і прямують на Будапешт. Похід Москалів на Угорщину єсть конечний, раз, щоби настрахати повістаних там австрійських резервістів, а друге, щоби не допустити австрійських військ також, котрі могуть загрозити російському лівому крилу в Галичині. Австрія маючи замір побити Москалів, сконцентрувала на західно - полудневій стороні Карпатів кільканайцять корпусів межи котрими суть також війска, бувші на сербській границі.

СЕРБИ БЛИЗЬКО САРАЄВА.

Париж, 5. жовтня.

Сербські війска в Боснії підійшли під фортифікації боронячі міста Сараєва. Австрийці, котрі заняли вижини над рікою Дріною терплять з браку провіянтів. Дня 2-го жовтня австрійські війска через помилку стріляли до своїх.

МОСКАЛІ ПОБИЛИ НІМЦІВ.

Петроград, 4. жовтня.

Офіцияльна депеша від генерального штабу доносить як слідує:

Битва під Августовом, котра тревала через послідних вісім день покінчилась великою побідою Москалів над Німцями.

Німці тікають в неладі до границі східних Прус. Побідоносні російські війска гонять за ними. Німці полишали в посліху цілі потяги, канони, амуніцію і провіянти; полишали також своїх ранених, котрих не мали часу забрати.

ЩЕ НОВО ПЕРЕМИШЛЯ.

Та сама телеграма доносить що Москалі здобули два передових форти на схід від Перемишля і що обступили Перемишль наново. Головна-ж армія російського війска забравши Ряшів, Ярослав, Пшеворск, Тарнів і Бобову, посунула ся дальше від Кракова, до як ще йде ліп і він мільйонова австрійсько німецька армія.

ДУЛЯ ПОЛЯКАМ.

Польський майор Львова Рутовський хвалить ся, що віддане міста Москалям без вистрілу, — се його заслуга. — Бобринський каже, що східна Галичина є Руська, а не польська.

Петроград, 30. вересня.

Телеграми зі Львова в Галичині доносять, що визначні австрійські краєві і міські урядники, судії, архиепископи усіх церков і рабіни були присутні при церемонії заведеня російського правліня у східній Галичині та обняти урядованя генерал - губернатором графом Бобринським.

Президент міста Львова, Рутовський, передаючи формально власть в руки Бобринського говорив по польськи. "Не без нашої помочи", сказав він "опустило австро - угорське військо Львів без одного вистрілу. Завдяки нашим змаганям не було тут боротьби. Віримо, що ваша ексцелєнция уже дістала інформацию про те, як наше війско найшло тут поміч і сердечне принятє. Віддаючи вам правліне сеї столиці, маю приємність виразити вдячність бувшому воєнному губернаторови, що змешкав недолю."

Граф Бобринський відповів у московській мові. Подякувавши президентови міста за удержане порядку в місті, сказав:

"Думаю, що потрібно познакомити вас з головними принціпами мого будучого поступования. Я вважаю що Львів і Східна Галичина є тим краєм, з якого виросла Росія, бо першісне населене сего краю є руське. Тому відбудоване краю буде відбувати ся на підставі російських ідеалів. Ми будемо сейчас запроваджувати російську мову і звичаї. Сї кроки буде робити ся з конечною осторожностію. Зразу ми ограничимо се на установленю російських губернаторів і других урядників. Многих з теперішних внєших урядників заступить ся иншими. Ми заборонили склинням вашого сойму відчас війни. Всі суспільні і політичні організації мусять розвязати ся і на ново вможуть зачати свою діяльність лише за спеціяльним дозволом. Все те відносить ся лише до Східної Галичини. З Західною Галичиною поступить ся іначе."

Петроград, 1. жовтня.

Через нового губернатора Галичини, графа Бобринського, відповів цар Микола на заяву льояльности, зложену депутацією з репрезентантів населення Галичини.

"Вся Росія враз зі мною", сказав Бобринський, "тішить ся зєднанем Галичини з Росією. Ми передовсім тямимо, що Східна Галичина є старинною частию Руси. У сім краю населене завсігди було руське і соціяльна його будова мусить бути від тепер руська.

"Я заведу урядову мову російську, російські закони і російську адміністрацію. Все те буде заводити ся постепенно, після потреби, бо вважаю, що се є конечне в інтересі цілого народу, аби не розривати ходу мирних змагань народу."

Граф Бобринський [заявив], що заведе релігійну толєранцію для всіх вір, однакож скрізь охоронить ся Росія перед тайними чи явними нападами на державну російську церкву."

НІМЕЦЬКІ "ЦЕПЕЛІНИ" В ОСТЕНДІ.

Остенда, 25 вересня.

Цепелін, який прибув зі сторони Брукселі, кинув дві бомби в місті Остенді а одну в пристани. Вирядженi шкоди є великі. В місті настав великий переполох.

Півурядові вісти з Берліна доносять, що німецька воздушна фльота, зложена з 50 цепелінів, прямує через Остенду на Північне море, щоби напасти на англійську фльоту.

ПРОКЛЯМАЦІЇ НІМЕЦЬКИХ ВІЙСКОВИХ ВЛАСТИЙ.

Лондон, 22. вересня.

У всіх містах, які досі Німці заняли в Бельгії і Франції, оголошував німецький генеральний штаб для місцевого населення проклямацію у француській мові. Вона є слідуючого змісту:

"Повідомляють ся всі місцеві власти, що цивільне населене може зовсім спокійно повернути до своєї щоденної праці. Приватна власність не буде нарушена. За поживу німецьке військо платить готівкою.

"Колиж населене відносило би ся ворожо тоді його ожидає відповідна кара. Мешканці є обовязані зложити все оружя, яке находить ся в їх посіданю. Кождий заружений буде розстріляний. Така сама кара зустріне того, котрий перетне телеграфічні дроти знищить міст або зелізничі шини, або взагалі заподіє якусь шкоду німецькому війску.

"Села і міста, котрих цивільне населене бере участь в битві, або стріляє з укриття на німецьке війско, будуть знищені і спалені, а винні розстріляні.

"Місцеві власти робить ся за все відповідальними. — Мольтке."

Четвертий син німецького цісаря ранений.

Лондон, 22. вересня.

З Амстердаму доносять, що князь Август Вільгельм, четвертий з ряду син німецького цісаря, зістав ранений в ліве рамя підчас битви над рікою Марною (у Франції). Рана є небезпечна.

Де перебуває німецький цісар?

Лондон,, 21. вересня.

Німецький цісар перебуває стало в місті Люксембургу, де міститься ся осідок головного німецького генерального штабу. Тисячі жовнірів стережуть дім німецького посольства, де замешкав цісар. Для охорони перед можливим нападом француських літаків находить ся в місци відділ німецьких літаків.

Бельгійський король убив свого шофера.

Лондон, 22. вересня.

З Антверпії наспіла вість, що бельгійський король особисто застрілив свого шофера, зірвавши, що він мав намір віддати його в руки Німців.

Бельгійський король є командантом армії, яка находить ся коло Антверпії. Коли король повертав вечером з поля битви автомобілем до міста, заувавив, що шофер замість до міста, їде в напрямі боєвої лінії. Недовго надумуючи ся, витягнув король револьвер і положив трупом свого шофера. Слідство мало виявити, що при шофері найдено більшу готівку і листи, які мали стверджати підступний намір шофера. Німці мали обіцяти шоферови за бельгійського короля $250,000.

Париж, 28. вересня.

Бельгійські збігці оповідають що в Термонд, в Бельгії, лежить поверх 700 німецьких жовнірів, занедужавших на тиф.

Лондон, 30. вересня.

Бельгійська армія машерує на Брукселю.